

Pressmeddelande

EUROPEISK NARKOTIKARAPPORT 2026: I FOKUS

Nya hälsorisker för européer på en narkotikamarknad i snabb förändring

(09.06.2026, LISSABON) **PUBLICERINGSFÖRBUD 09:00 WEST | 10:00 CEST** Personer som använder narkotika i Europa utsätts för nya hälsorisker i takt med att narkotikamarknaderna utvecklas snabbt och blir allt mer komplexa. Varningen kommer från **Europeiska unionens narkotikamyndighet (EUDA)** i **Europeisk narkotikarapport 2026: *Trender och utveckling***, som släpps i dag (1).

Baserat på uppgifter från 29 länder (**EU-27, Norge och Turkiet**) belyser den årliga översynen riskerna för folkhälsan till följd av den breda tillgången till och användningen av ett allt mer varierat utbud av substanser, ofta med hög styrka eller renhet. Nya cannabisprodukter dyker upp hela tiden, samtidigt som utbudet av opioider och stimulantia ökar. Det är också vanligt att man använder flera olika narkotika samtidigt, och att man blandar dem på sätt som ökar riskerna och försvårar behandling. Europas förmåga att hantera dessa komplexa utmaningar kommer att vara beroende av starkare system för olika åtgärder och insatser och fortsatta investeringar i förebyggande, behandling, skademinskning och social återanpassning.

Nya psykoaktiva substanser upptäcks fortfarande ungefär en gång i veckan. År 2025 rapporterades för första gången 50 nya psykoaktiva substanser i Europa, vilket innebär att det totala antalet som övervakas av EUDA uppgår till 1 050. Bland dessa finns kraftfulla nya syntetiska opioider som medför en ökad risk för livshotande förgiftning. Vejning eller användning av e-cigarett, som innefattar nikotinhaltiga produkter, är numera ett vanligt inslag i ungdomars substansanvändning i Europa ([ESPAD, 2024](#)). E-cigarett som innehåller andra substanser, t.ex. syntetiska och semisyntetiska former av cannabis, har beslagtagits i EU:s medlemsstater, vilket ger upphov till oro om att de kan bli ett användningssätt för andra skadliga substanser, eventuellt också nya syntetiska opioider.

Utöver hälsorisker och social utsatthet lyfter rapporten fram de fortsatta konsekvenserna som narkotikamarknaderna har för Europas säkerhet. Hot och våld som är kopplat till narkotika är fortfarande ett problem, bland annat när kriminella grupper utnyttjar och rekryterar utsatta ungdomar för att smuggla narkotika och begå våldshandlingar.

Samtidigt anpassar sig smuglingsnätverken snabbt till myndigheternas insatser. Efter intensifierade polisinsatser i stora europeiska hamnar har kriminella breddat sina rutter och metoder för att undgå upptäckt. De använder i allt högre grad mindre hamnar, överföringar till havs med hjälp av snabba båtar och andra fartyg, samt halvt nedsänkbara fartyg, drönare och avancerade metoder för att dölja frakten. Denna utveckling gör det svårare att upptäcka smuggling och ställer större krav på brottsbekämpande myndigheter och tullmyndigheter.

[EU:s nya narkotikastrategi](#) och [handlingsplanen mot narkotikahandel](#), tillsammans med förslag till nya regler för övervakning och kontroll [av narkotikaprekursorer](#), utgör en del av EU:s övergripande insats mot det föränderliga narkotikaproblemet.

Magnus Brunner, EU-kommissionär med ansvar för inre frågor och migration, säger: *"Den europeiska narkotikarapporten belyser de mänskliga kostnaderna av narkotikabruk, och de senaste årssiffrorna visar att minst 7 600 personer har avlidit till följd av överdoser. Vi måste göra allt som står i vår makt för att förhindra att farliga nya produkter översvämmar marknaden och utnyttja lagens alla medel för att stoppa de som bedriver olaglig handel*

med narkotika och deras metoder. Med EU:s system för tidig varning kan vi upptäcka nya trender i ett tidigt skede. Genom vår handlingsplan mot narkotikahandel har vi gett de europeiska myndigheterna tydliga riktlinjer – och genom att stärka det internationella samarbetet skapar vi en global front för att bekämpa denna illegala handel.”

Dr Lorraine Nolan, verkställande direktör för EUDA, tillägger: ”Drogmarknaderna utvecklas i rask takt, och utbudet av substanser på Europas gator blir allt mer oförutsägbart. Detta ökar risken: människor kan ta mycket stark narkotika, ofta utan att veta om det. Tillförlitliga data är viktigare än någonsin. Den *europeiska narkotikarapporten* innehåller den information som behövs för att våra beslutsfattare, yrkesverksamma och samhällen ska vara väl förberedda. Samtidigt stärker EUDA sina övervaknings- och beredskapssystem för att bättre skydda Europas medborgare och stödja effektiva insatser. Det är avgörande att man har en balanserad strategi som tar itu med både utbud och efterfrågan. Förutom att den ska ha en vetenskaplig grund måste den också ha fokus på mänskliga rättigheter och folkhälsa.”

Cannabis: förändrade distributionsvägar, starkare produkter, nya hälsorisker

De olagliga distributionsvägarna och smugglingsmetoderna för cannabis utvecklas, och allt större mängder marijuana smugglas in från länder utanför Europa, framför allt från **Kanada** och **USA**, samt i mindre utsträckning från **Thailand**. Överproduktion, lägre priser och stark konkurrens på den **nordamerikanska cannabismarknaden** har lett till ett överskott av billigare och starkare produkter där. Sändningar från **Kanada** till Europa göms vanligtvis i sjöcontainrar, medan sändningar från **USA** oftast upptäcks i posttrafiken.

Beslag i stora hamnar visar på denna trend. Under 2025 stoppade myndigheterna omkring 21 ton marijuana i var och en av hamnarna i Rotterdam och Antwerpen, främst av **kanadensiskt** ursprung. Parallellt med dessa strömmar växer oro för folkhälsan fram. År 2025 utfärdade **EUDA** sitt första riskmeddelande via det [europeiska varningssystemet för narkotika](#) om **nordamerikansk** cannabis och lyfte fram riskerna med potentiellt farliga bekämpningsmedel. Detta understryker behovet av riktade insatser och fortsatt internationellt samarbete.

Cannabis är den olagliga drog som konsumeras mest i Europa. Enligt uppskattningar har 24,9 miljoner vuxna européer (i åldern 15–64 år) använt drogen under det senaste året. Den ökade tillgången till starkare och mer varierade cannabisprodukter medför ökade hälsorisker, vilket gör insatserna mer komplexa. Cannabis står för en tredjedel (33 %) av de personer som påbörjar behandling i Europa, vilket motsvarar uppskattningsvis 104 000 personer år 2024. Av dessa påbörjade 62 000 behandling för första gången. Cannabis, inklusive högpotenta produkter, extrakt och ätbara produkter, har kopplats till akuta inläggningar på sjukhus. Tillsättning av starka [syntetiska cannabinoider](#) och den stora tillgången till [semisyntetiska cannabinoider](#) ökar risken för skador. Båda säljs i form av e-cigarettor och ätbara produkter, vilket väcker farhågor om att nya – och eventuellt yngre – personer ska börja använda dem.

Cannabispolitiken fortsätter att utvecklas i Europa, där vissa EU-medlemsstater har ändrat eller nu håller på att se över sin inställning till cannabisbruk och tillgång till cannabis för rekreationsanvändning. Dessa reformer befinner sig i olika stadier av utveckling och utvärdering och ser olika ut i olika länder. **Tjeckien**, **Tyskland**, **Luxemburg** och **Malta** tillåter begränsad hemmaodling. **Tyskland** och **Malta** tillåter också icke kommersiell försäljning till medlemmar i reglerade odlingsföreningar, medan **Nederländerna** genomför ett försök med cannabis som odlas i reglerade lokaler och säljs via coffeeshops. Genom sin europeiska [verktygslåda för cannabispolitik](#) kommer **EUDA** att bistå beslutsfattare genom att uppmuntra till jämförbar övervakning och utvärdering av alla former av policy för cannabis kontroll.

Opioider: nya syntetiska opioider hotar folkhälsan, medan heroinmarknaden är fortsatt motståndskraftig

Opioider, oftast i kombination med andra substanser, är fortfarande den vanligaste orsaken till narkotikarelaterade dödsfall i Europa. **EUDA** uppskattar att minst 7 600 dödsfall på grund av överdos inträffade i EU under 2024, varav de flesta omfattade flera substanser. Andra opioider än heroin, däribland mycket potenta syntetiska opioider, läkemedel för opioidberoende och smärtstillande läkemedel, upptäcks i en betydande andel av överdosdödsfallen i vissa länder.

Nya syntetiska opioider, som ofta är mycket starka, väcker särskild oro; sedan 2009 har 95 av dem påträffats i Europa. Enbart under 2025 rapporterades sju nya syntetiska opioider till [EU:s system för tidig varning](#) (EWS), däribland nitazener och orfiner. Falsa läkemedel som innehåller nitazener och efterliknar lagliga läkemedel på recept såsom oxikodon eller diazepam rapporteras också i allt högre grad till **EWS**. Över 50 000 tabletter innehållande nitazen beslagtogs under 2024 av tio länder, vilket är en ökning från 23 000 under 2023 (380 under 2022). Det finns en oro för att sådana tabletter kan spridas bland grupper utan opioidtolerans, däribland ungdomar. **EUDA** samordnar [ett nätverk av forensiska och toxikologiska laboratorier](#) för att öka analyskapaciteten och tillhandahålla insikter från fältet. Myndigheten förbereder för närvarande en hotbedömning avseende nya syntetiska opioider i Europa, efter en [bedömning](#) av mycket starka syntetiska opioider i de baltiska länderna under 2025.

Kinas generella förbud mot nitazener i juli 2025 kan leda till att marknaden omdirigeras till alternativa opioider. Antalet rapporterade fall av orfiner i Europa har ökat. Sedan 2024 har nio nya orfiner identifierats, varav två (cyklorfin och spiroklorfin) nu är föremål för en EU-utredning. Mellan juni 2024 och januari 2026 rapporterades 18 dödsfall kopplade till orfiner.

Dödsfall kopplade till fentanyl, en mycket stark syntetisk opioid, understryker vikten av vaksamhet. I **Bulgarien** var det kopplat till över 100 narkotikarelaterade dödsfall som rapporterades mellan 2024 och 2025. Att i stor skala förbättra tillgången till behandling med opioidagonister, sprututbytesprogram och naloxon för hemmabruk är fortfarande avgörande för att hantera de aktuella opioidproblemen och säkerställa beredskap och motståndskraft mot förändringar på opioidmarknaden. Ett växande antal länder erbjuder naloxonprogram (19 europeiska länder under 2025).

Samtidigt har den europeiska heroinmarknaden visat sig vara motståndskraftig. Avancerade metoder för bearbetning och utblandning samt taktisk leveranshantering av **Afghanistans** stora lager (uppskattningsvis cirka 12 000 ton opium under 2025) av smugglingsnätverk verkar ha bidragit med en buffert till den kraftiga minskningen av odling och opiumproduktion av vallmo som följde på talibanernas förbud 2022. Produktionen flyttas också till andra platser. **Pakistan** har blivit en källa till opium och heroin, med över 9 000 hektar opiumvallmoodling år 2025, vilket kan mäta sig med Afghanistans produktion. I Asien nådde odlingen av opiumvallmo i **Myanmar** en högsta nivå på tio år på över 45 000 hektar år 2025.

Kokain: ökande skadeverkningar, skadligt bruk av crack-kokain och förändrade metoder inom narkotikahandeln

Dagens rapport visar att kokainanvändningen fortfarande är hög i hela Europa, och att omkring 4,3 miljoner vuxna i Europa (15–64 år) har använt kokain under det senaste året. Kokainets geografiska spridning ökar också, liksom dess skadeverkningar. De senaste [analyserna av kommunalt avloppsvatten](#) visar att av de 85 städer som hade uppgifter för både 2024 och 2025 rapporterades 48 (57 %) en ökning av spår av kokain. Antalet personer som påbörjar behandling för skadligt bruk eller beroende av kokain fortsätter att öka. Kokain var den näst vanligaste olagliga narkotikan bland personer som för första gången sökte sig till specialiserad narkotikabehandling år 2024, enligt uppgifter från uppskattningsvis 37 000 personer (en ökning med 39 % sedan 2018). Totalt angav 74 000 personer som påbörjade behandling att kokain var deras huvudsakliga narkotika.

Tillgängliga uppgifter från 20 länder under 2024 tyder på att drogen förekom i över en fjärdedel (27 %) av de narkotikarelaterade dödsfallen. Kokain var även den substans som oftast rapporterades vid besök på akutmottagningarna vid sjukhus och nämndes i 26 % av fallen. Program för analys av sprutrestor och konsumtionsrum rapporterar om högriskbeteenden vid kokainanvändning, däribland injicering och samtidig användning med opioider.

Crack-kokain är ytterligare en källa till oro. Det är ett synligt och potentiellt växande problem i flera europeiska städer, särskilt bland marginaliserade grupper. Detta kan bero på att kokain är lättillgängligt och att det är enkelt att omvandla pulverkokain lokalt. Under 2024 påbörjade uppskattningsvis 11 400 personer behandling för crack-kokainrelaterade problem (en ökning från 9 900 under 2023) – 4 300 var förstagångsklienter. Sammantaget innebär användningen av crack-kokain en allt större belastning för aktörer inom skademinskning och behandling, som måste tillgodose behoven hos en grupp som brottas med allvarliga hälso- och sociala problem. Behandlingen av skadligt bruk eller beroende av kokain är fortfarande inriktad på psykosociala insatser, samtidigt som forskningen kring möjliga farmakologiska behandlingar fortsätter (t.ex. [#ScaleUp-projektet](#)). [EUDA:s system för hotbedömning](#) undersöker för närvarande en eventuell ökning av användningen av crack-kokain och de skador som detta medför.

Efter flera år med rekordstora beslag sjönk mängden kokain som beslagtogs i Europa till 330 ton år 2024, jämfört med 419 ton år 2023. Antalet beslag ökade dock till 97 000 (95 000 år 2023), vilket tyder på att smugglarna kanske går över till mindre, mer uppdelade sändningar för att undvika upptäckt. Även om bulktransporter via hamnar fortfarande står för en stor del av volymen finns det tecken på att smugglingsvägarna och metoderna blir allt mer varierade. Det finns fler rapporter om att mindre hamnar utnyttjas, samt om mer sofistikerade metoder för att dölja verksamheten och överföringar till sjöss.

Olaglig framställning av kokainprodukter sker också inom Europa, främst i **Nederländerna**. Under 2024 avvecklade sex EU-medlemsstater minst 42 anläggningar för kokainframställning (34 under 2023). Dessa omfattade anläggningar för sekundär utvinning av kokain som kemiskt dolts i andra material, till exempel plast. På det hela taget står tullmyndigheter och brottsbekämpande myndigheter inför alltmer komplexa utmaningar, vilket kräver starkare samarbete och partnerskap mellan olika organ och över gränserna.

Ketamin: ökande hälsorisker i takt med att narkotikan i allt högre grad hamnar på den illegala marknaden

Ketamin, som är ett viktigt läkemedel som används för bedövning och smärtlindring, används nu i allt större utsträckning som en psykoaktiv substans i Europa. Även om den totala konsumtionen fortfarande är relativt låg, blir det allt vanligare bland vissa ungdomar och i nattlivet, där det oftast snortas i pulverform. Hälsoriskerna sträcker sig från akut förgiftning till kroniska skador, såsom allvarliga skador på urinblåsan i samband med intensiv användning.

Flera tecken tyder på att ketamin håller på att bli allt vanligare i Europas narkotikalandskap. År 2024 uppgav 14 % av de svarande i den [europeiska webbundersökningen om narkotika](#) – som hade använt narkotika under det senaste året – att de använt ketamin, oftast tillsammans med alkohol eller andra narkotika (t.ex. MDMA). Den senaste europeiska [analysen av avloppsvatten](#) från kommunala reningsverk visade att halterna av ketaminrester hade ökat i 40 av de 66 städer för vilka data fanns tillgängliga för åren 2024 och 2025.

Hälso- och sjukvården börjar känna av effekterna. Även om antalet personer som söker specialiserad behandling för ketaminrelaterade problem fortfarande är lågt, har det fyrdubblats under de senaste åren, från 413 fall år 2019 till 1 796 år 2024. De flesta fallen rapporteras av sex EU-medlemsstater, vilket sannolikt beror på att ketamin funnits tillgängligt under en längre tid och att det olagliga bruket av ketamin är mer utbrett i vissa delar av Europa. Tillgången till behandling är fortfarande ojämn i Europa, vilket understryker behovet av lämpliga tjänster samt riktade förebyggande insatser och riskkommunikation riktad till dem som kanske inte är medvetna om hälsoriskerna.

Den största delen av den ketamin som beslagtas på den illegala narkotikamarknaden i Europa härstammar från laglig läkemedelsproduktion, framför allt i **Indien**. Den importeras lagligt till EU, främst via **Tyskland**, innan den omdirigeras till olagliga kanaler (se [EUDA-studien](#)). Denna sammanflätning av lagliga leveranskedjor och olaglig distribution innebär ytterligare utmaningar för folkhälsan, tillsynsmyndigheterna och brottsbekämpande myndigheter.

Ordföranden för EUDA:s styrelse dr Franz Pietsch sammanfattar situationen: "Den *Europeiska narkotikarapporten* ger en årlig inblick i narkotikaproblematiken i Europa och utgör en värdefull grund för utformningen av policy och åtgärder. I över 30 år har organisationen stöttat beslutsfattare och praktiker med gedigna och evidensbaserade analyser som underlag för deras beslutsfattande. I takt med att narkotikalandskapet utvecklas ger rapporten inte bara insikter som kan vägleda våra åtgärder idag, utan bidrar också till att forma morgondagens insatser. I denna rapport belyses hur EUDA tillför mervärde för EU:s medlemsstater och stärker vår beredskap på detta område genom att satsa på vetenskaplig forskning och förbättrad riskbedömning."

Anmärkningar

(1) Mer information om *Europeisk narkotikarapport 2026* finns på <https://www.euda.europa.eu/edr2026>. Rapporten beskriver narkotikasituationen fram till slutet av 2025, baserat på uppgifter från 2024 eller det senaste året för vilket uppgifter finns tillgängliga.